Ankenævnet for Forsikring

Den 3. juni 2015 blev i sag nr. 86939:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Industriens Pensionsforsikring A/S
Nørre Farimagsgade 3
1364 København K

afsagt

k e n d e l s e :

Afdøde forsikringstager har haft pensionsordning i Industriens Pensionsforsikring A/S. Hans ægtefælle klager over selskabets afvisning af at tilbyde garanti på forsikringstagers alderspension med tilbagevirkende kraft.

I forbindelse med sin pensionering anmodede klagers ægtefælle selskabet om at udbetale hans alderspension og ratepension pr. 1/7 2009. Klagers ægtefælle afgik ved døden i oktober 2014, hvorved hans alderspension bortfaldt. Hans ægtefælle er utilfreds med, at selskabet har afvist at tilbyde hende at tilkøbe en garanti på alderspensionen med tilbagevirkende kraft.

Klageren anførte i mail af 17/10 2014 til selskabet bl.a.:

> "I forbindelse med min mands død den 1. oktober 2014 erfarede jeg til min store overraskelse, at den tvungne pensionsopsparing han har indbetalt til, gennem det meste af sit arbejdsliv, er en alderspension og den dermed er tabt.
>
> Efterfølgende har jeg erfaret, at I udbyder en 10-årig garanti på alderspensionen, men denne mulighed er han til min store undren ikke blevet orienteret om.
>
> Jeg synes det er diskriminerende, at en arbejder der har været [fagforenings]-medlem hele sit arbejdsliv og indbetalt til pension gennem en lang årrække, ikke har de samme muligheder for tilvalg, som de yngre medlemmer. Eller som minimum er blevet tilbudt en eller anden form for overgangsordning. Det er muligt, at en garanti i min afdødes mands tilfælde skulle prises på en anden måde, end det er tilfældet med en 'normal' 10-årig garanti. Det er også muligt at perioden kun skulle være på den manglende periode fra udbetalingens start, til ti år efter udbetalingens start. Pointen er dog, at han ikke er blevet tilbudt noget som

helst, efter at han i mange år, gennem overenskomstener, er blevet tvunget til at indbetale til en alderspension - jeg synes det er usmageligt og tarveligt, at man kun har tænkt på de yngre kunder/medlemmer og ikke dem der har været medlemmer i en menneskealder.
Denne diskriminering af ældre [fagforenings]-medlemmer - i form af manglende tilbud om garanti - og usolidariske metoder stiller jeg mig meget uforstående overfor, især da dette umiddelbart strider i mod grundtanken i de forbund, der samlet er majoritetsejere af Industriens Pensions.

Hvad er baggrunden for diskrimineringen af ældre medlemmer? Og hvorfor har min man aldrig modtaget et tilbud omkring garantiordning eller en form for overgangsordning?

Er der ikke mulighed for at blive omfattet af garantiordningen med tilbagevirkende kraft?, da det vel må anses for en fejl/forglemmelse, at medlemmer der er i gang med pensions udbetaling ikke har fået tilbud omkring garantiordning eller en form for overgangsordning?"

Selskabet anførte i brev af 22/10 2014 til klager heroverfor bl.a.:

"**Vores bemærkninger**
I vores forsikringsbetingelser, gældende fra den 1. juli 2009, § 12 stk.2, står der, at retten til livsvarig alderspension bortfalder, når den forsikrede afgår ved døden.
Din mand startede med at få udbetalt alderspension fra os den 1. juli 2009. På dette tidspunkt fandtes der ikke mulighed for at tilkøbe garanti på udbetaling af alderspensionen. Dette produkt blev først tilbudt fra den 1. juli 2014 for medlemmer, som endnu ikke har fået deres alderspension udbetalt. Dvs. at garantiperioden skal tilkøbes inden udbetaling af pensionen begynder.
Dette er årsagen til, at vi ikke har informeret din mand om muligheden. Han er således ikke blevet behandlet forskelligt fra andre medlemmer.
Og vi er ikke enige med dig i, at vi diskriminerer vores medlemmer. Vi har intet ønske om at forskelsbehandle medlemmerne, tværtimod arbejder vi hele tiden på at optimere pensionsordningen, efter beslutning fra vores bestyrelse, så vi kan imødekomme flest mulige ønsker og behov fra medlemmerne.

Afgørelse
Da muligheden for garanti ikke eksisterede på det tidspunkt, hvor din mand startede udbetaling af alderspension, kunne vil ikke tilbyde ham tilkøb af en garantiperiode. Vi finder heller ikke, at der er grundlag for at tilbyde garantiperioden med tilbagevirkende kraft, jf. reglerne ovenfor. Vi er derfor ikke enige i, at vi skylder boet efter din mand nogle udbetalinger."

Klager indbragte efterfølgende sagen for nævnet. Selskab har i brev af 20/11 2014 til nævnet heroverfor bl.a. anført:

"Vi fastholder vores afslag på udbetaling af en garantiperiode, da afdøde ikke har (eller haft mulighed for) købt en garanti på hans alderspension.

Faktisk sagsfremstilling:
[Forsikringstageren] er optaget i Industriens Pension i 1993.

Den 27. maj 2009 ringer [forsikringstageren] og spørger ind til udbetaling af pensionsopsparingen, idet han er gået på efterløn. [Forsikringstageren] er aktivt medlem i Industriens Pension på dette tidspunkt. Han er over 60 år, hvorfor hans forsikringer omfatter en dødsfalds-

sum. Vi oplyser på baggrund heraf, at dødsfaldssummen bortfalder ved udbetaling af pension (Bilag A).

Den 2. juni 2009 ringer [forsikringstagerens] ægtefælle, [klageren], og oplyser, at [forsikringstageren] ønsker at begynde udbetaling af hans pensionsopsparing. Vi orienterer igen om bortfald af dødfaldssummen (Bilag B).

Den 4. juni 2009 ringer [forsikringstageren] med kontonr. og oplyser, at han ønsker at starte udbetalingen pr. den 1. juli 2009. Vi orienterer om skattemæssige forhold ved udbetalingen, og orienterer igen om, at dødsfaldssummen bortfalder (Bilag C).

Den 7. juli 2009 sender vi et udbetalingsbrev, hvoraf det fremgår, at [forsikringstageren] har en livsvarig alderspension og en ratepension (Bilag D). Ratepensionen udbetales fra 1. juli 2009 og fortsætter i 10 år til [forsikringstageren] eller hans efterladte, mens den livsvarige pension bortfalder ved død.

Den 3. oktober 2014 sender vi et brev til boet efter [forsikringstageren], hvor vi skriver, at vi har fået oplyst, at [forsikringstageren] er afgået ved døden Vi anmoder derfor de efterladte om at orientere os om relevante forhold for at få udbetalingen, som de har ret til (Bilag E). Samme dag ringer afdøde [forsikringstagerens] ægtefælle, [klageren], med de relevante oplysninger (Bilag F).

[Klageren] ringer igen den 8. oktober 2014 og spørger, om vi mangler yderligere oplysninger. [Klageren] giver også i denne forbindelse udtryk for, at hun ikke er tilfreds med beløbet, som kommer til udbetaling som følge af [forsikringstagerens] død. Vi anbefaler, at hun klager (Bilag G).

Den 17. oktober 2014 modtager vi en klage fra [klageren] over, at størstedelen [forsikringstagerens] pensionsopsparing er gået til en alderspension, som nu er tabt, da han ikke er blevet tilbudt den garanti, som det blev muligt at tilkøbe fra den 1. juli 2014 (Bilag H). [Klageren] synes, at det er diskriminerende, at medlemmer, som har indbetalt hele sit liv til pensionsordningen, ikke får samme muligheder som yngre medlemmer. [Klageren] ønsker derfor at få mulighed for at købe garantien med tilbagevirkende kraft.

Den 20. oktober 2014 sender vi et udbetalingsbrev til [klageren], hvoraf det fremgår, at hun har ret til en engangsudbetaling på 27.218,01 kr. brutto (Bilag I). Det er tale om en engangsudbetaling af den resterende del af ratepensionen, som skulle komme til udbetaling i 10 år fra den 1. juli 2009.

…

Der henvises til hjemmesiden:

Det fremgår af hjemmesiden under punktet *Dødsfald, Mest muligt til de efterladte:*
Du kan knytte en garanti til din livslange pension. Så er dine nærmeste sikret bedst muligt, hvis du dør, inden du selv har fået udbetalt pensionen i 10 år.
De fleste kunder får både en ratepension og en livslang pension:

- *Resten af ratepensionen bliver altid udbetalt til dine efterladte, hvis du dør, inden du selv har fået hele pensionen udbetalt.*
- *Udbetalingen af den livslange pension stopper som udgangspunkt, når du dør.*

Du har mulighed for at knytte en 10-årig garanti til den livslange pension. Så er du sikker på, at hele pensionen i de første 10 år bliver udbetalt enten til dig selv eller til dine nærmeste, hvis du dør.

Sådan fungerer garantien

- *Garantien gælder i 10 år, fra du går på pension.*
- *Dør du i garantiperioden, får de efterladte en engangsudbetaling, der svarer til værdien af den del af de første 10 års udbetalinger, du ikke selv har fået.*
- *Vi udbetaler pengene til 'nærmeste pårørende', hvis du ikke har givet os besked om andet.*
- *De efterladte skal betale 40 pct. i afgift til staten.* ***Hvornår skal du beslutte dig for garantien?*** *Du skal først beslutte dig for garantien, når du går på pension.*

Din pension bliver højere uden en garanti. Når du beslutter dig for garanti eller ej, skal du derfor overveje, om du ønsker mest mulig pension til dig selv, eller om du har pårørende, som du vil sikre, hvis du falder bort.

Til støtte for vores afgørelse gøres gældende:

- At [forsikringstageren] ikke havde ret til - eller mulighed for - at købe en garanti på alderspensionen i forbindelse med hans anmodning om udbetaling af pensionsopsparingen i 2009, da dette produkt ikke var en del af vores pensionsordning på dette tidspunkt.

- At indførelsen af muligheden for at købe en garanti på alderspensionen er indført den 1. juli 2014, og kun gælder for medlemmer i Industriens Pension, der ikke har begyndt udbetaling af pensionsopsparingen.

  Det fremgår af forsikringsbetingelserne gældende fra 1. juli 2014, § 12, stk. 3, at *ved pensionering kan den forsikrede dog vælge at købe en garanti, der gælder for de første 10 år af udbetalingsperioden.* Garantien skal således købes i forbindelse med anmodningen om få pensionen udbetalt. Dette fremgår også af hjemmesiden.

- At vi ikke har pligt til at tilbyde køb af garantien med tilbagevirkende kraft.

  Det bemærkes i denne forbindelse, at [forsikringstageren] fra 1. juli 2009 til hans død i oktober 2014 har fået udbetalt en større pension, end hvis han havde haft købt en garanti for at sikre hans efterladte. [Forsikringstageren] har derfor ikke lidt noget tab, som kan være genstand for et erstatningsansvar.

- At den pågældende garanti er et forsikringsprodukt, og en forsikring kan kun angå en uvis begivenheds indtræden.

  [Forsikringstageren] er afgået ved døden, hvilket betyder, at forsikringsbegivenheden allerede er indtrådt. En forsikring kan ikke ændres eller tilkøbes med virkning for allerede indtrufne forsikringsbegivenheder. Dette er fordi, at disse begivenheder ikke længere er uvisse for hverken den forsikrede eller forsikringsselskabet, og kan derfor ikke længere anses for at være en forsikring."

Klager har i mail af 8/12 2014 til nævnet til dette bl.a. bemærket:

"Jeg fastholder, det er skuffende, at en pension min mand har været tvunget til at være medlem af igennem sit arbejdsliv behandler sine medlemmer på denne måde, og at de ikke laver en overgangsordning for medlemmer der er igang med udbetalingen.
Hvis min mand havde haft mulighed for at forvalte sin pensionsopsparing efter eget ønske, havde den ikke være placeret hos IP, men han havde ingen mulighed for fravalg.

Jeg ved godt at min mand pensionsopsparing indgår i en pulje til alle medlemmer i IP, måske 1 kr. pr. medlem, beløbet ville nok gøre større gavn hos det enkelte medlems efterladte."

Selskabet har i brev af 18/12 2014 til nævnet heroverfor bl.a. anført:

"Det fremgår bl.a. af det modtagne, at [klageren] er skuffet over, at [forsikringstageren] ikke blev tilbudt en overgangsordning i forbindelse med indførelsen af garantiproduktet, da hans pensionsopsparing vil gøre mere gavn, hvis den bliver udbetalt til de efterladte i stedet for til de andre medlemmer i Industriens Pension.

Vi beklager, at [klageren] er skuffet over [forsikringstagerens] pensionsordning i Industriens Pension. Det modtagne giver dog ikke anledning til yderligere bemærkninger. Vi fastholder således afgørelsen og henviser til vores svarskrift af den 20. november 2014."

Af forsikringsbetingelserne gældende fra den 1/7 2009 til den 31/1 2009 fremgår bl.a.:

"§ 12 Livsvarig alderspension
Livsvarig alderspension udbetales månedligt.

Stk. 2
Retten til den livsvarige alderspension bortfalder, når den forsikrede afgør ved døden."

Af forsikringsbetingelserne gældende fra 1/7 2014 fremgår bl.a.:

"**§ 12 Livslang pension, der ikke er ekstrapension (opsat livsvarig livrente, livsvarig alderspension)**
Livslang pension udbetales månedligt.

Stk. 2
Retten til den livslange pension bortfalder, når den forsikrede afgår ved døden.

Stk. 3
Ved pensionering kan den forsikrede dog vælge at købe en garanti, der gælder for de første 10 år af udbetalingsperioden. Hvis det af skattemæssige årsager ikke er muligt at tilbyde garanti i 10 år, tilbydes en kortere garantiperiode.

Stk. 4
Dør den forsikrede i garantiperioden, får de efterladte udbetalt et engangsbeløb til værdien af udbetalingerne i den resterende del af garantiperioden. Værdien opgøres med udgangspunkt i størrelsen på den sidste månedlige udbetaling fra den livslange pension ganget med de resterende antal måneder i garantiperioden tillagt en årlig inflationsregulering som fastlagt i samfundsforudsætningerne fra Forsikring & Pension og Finansrådet."

I pensionsvejledningen gældende fra 1/7 2014 hedder det bl.a.:

"**VALGFRIE FORSIKRINGER**
…
Fra den 1. juli 2014 kan du også selv bestemme, om der skal være en garantiperiode på din livslange pension. Garantiperioden betyder, at dine efterladte vil få udbetalt værdien af udbetalingerne for resten af garantiperioden, hvis du dør i garantiperioden. De fleste kan

købe en garantiperiode på 10 år. Du betaler for garantiperioden ved, at din livslange pension bliver lavere.

Hvis du har købt en garantiperiode på 10 år, og dør 8 år efter du blev pensioneret, vil dine efterladte få udbetalt et beløb, der svarer til de sidste 2 års udbetalinger.

Hvis du ikke køber en garantiperiode til din livslange pension, stopper udbetalingerne, når du dør, også selvom pensionen kun har været udbetalt i kort tid. Til gengæld får du udbetalt en højere pension, fordi der ikke skal bruges penge på at sikre dine efterladte.
…
Hvis du får eller har fået udbetalt pension, er ansat i fleksjob eller har mistet en del af din erhvervsevne, kan du ikke vælge. Heller ikke hvis der bliver indbetalt til pensionsordningen for dig.
…
Fra 1. juli 2014 kan du vælge at købe en garantiperiode til din livslange pension. Valget skal først foretages i forbindelse med, at du begynder at få pensionen udbetalt."

Nævnet udtaler:

Det fremgår af sagen, at klagers ægtefælle den 4/6 2009 henvendte sig til selskabet telefonisk og anmodede om at få sin alderspension udbetalt pr. 1/7 2009. Klagers ægtefælle afgik ved døden i efteråret 2014, hvorved retten til hans livsvarige alderspension bortfaldt i henhold til § 12 i forsikringsbetingelserne.

Selskabet er pr. 1/7 2014 begyndt at tilbyde sine medlemmer at købe en garanti på op til 10 års varighed, hvorved medlemmerne kan sikre, at efterladte kan få udbetalt et engangsbeløb svarende til værdien af udbetalingerne i den resterende del af garantiperioden, såfremt medlemmet afgår ved døden i denne periode. Det fremgår af pensionsvejledningen, at valget skal foretages i forbindelse med, at pensionsudbetalingerne påbegyndes, og at garantien ikke kan vælges, såfremt man allerede får eller har fået udbetalt pension.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at selskabet har handlet i overensstemmelse med aftalegrundlaget. Da klageren ikke i øvrigt har bevist, at selskabet har udvist en ansvarspådragende adfærd, har nævnet ikke grundlag for at pålægge selskabet at tilbyde klageren en garanti med tilbagevirkende kraft eller en overgangsordning på ægtefællens pensionsordning.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at selskabet efter det oplyste har forvaltet ægtefællens alderspension i overensstemmelse med aftalegrundlaget, at garantiordningen først blev indført pr. 1/7 2014, og at det fremgår af det nye aftalegrundlag, at garantien kun kan vælges af medlemmer med ordninger, der endnu ikke er under udbetaling.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand